

מקומן של זבחים • נשירה של עשרות אחוזים, אמצעי המחשה מצילי שיעורים וברכה מונעת הירדמות

קרבת קשים

רבבות לומדי דף היומי מתמודדים בימים אלה עם לימוד 'סדר קדשים', הדן בנושאים מורכבים, קשים ורחוקים מהאקטואליה של חיי היום יום, והאתגר לא פשוט. מגידי שיעורים מדווחים על ירידה דרסטית במספר הלומדים ונשירה גבוהה מהשיעורים. 'בקהילה' בכתבה מיוחדת על הלומדים שהלכו לאיבוד בבית המקדש, כיצד מתמודדים מגידי השיעורים, ומה הם הכלים שיגרמו ללומדים לא להרים ידיים, ולהיצמד בכל הכוח למסגרת הדף

יצחק הורוויץ

צילומים: ארכיון 'בקהילה'

יוסף

תושב רמת בית שמש, הוא ראש צוות בחברת הייטק גדולה בהרצליה. סדר יומו מתחיל מוקדם בבוקר, כשהוא קם עם נץ החמה לתפילה ולאחריה סדר לימוד הלכה. לאחר מכן הוא יוצא לעבודתו המתישה ואת היום הוא נועל עם שיעור דף היומי לאחר תפילת ערבית, שבו הוא משתתף יחד עם מספר חבריו ממקום העבודה, באזור המרכז. במשך זמן רב, מאז תחילת המחזור הנוכחי של לימוד הדף היומי, השיעור התנהל כתקנו ואף נוספו לו משתתפים נוספים, אבל בזמן האחרון השתנתה המגמה, השיעור הולך ומצטמק ויוסף חושש שלבסוף הוא ייוותר לבדו.

"היינו שמונה עשר משתתפים בשיעור", הוא מספר, "במסכתות שלמדנו קודם לכן בסדרי נשים נזיקין, היו נושאים מגוונים, ופה ושם היה ניתן לערוך דיונים על נושאים אקטואליים, אבל מאז שהתחלנו סדר קדשים ואת מסכת זבחים, השיעור החל לעסוק בנושאים מאוד רחוקים מחיי היום יום שלנו. איזה בעל חיים מקריבים, לאיזה עניין, איך מקריבים והיכן, ועוד ועוד פרטים על גבי פרטים. התחלנו להרגיש אבודים בתוך שדה צחיח של פרטים ועוד פרטים ללא לחלוחית של עניין, וזה נמשך דף אחרי דף, אחרי דף. ואילו לא רק פרטים לא מוכרים, אלא גם דפים קשים מאוד, סוגיות סבוכות שצריך 'להחזיק בהן ראש' וכך יחד עם ההתקדמות בלימוד נשר לנו לומד אחד, ואחריו עוד אחד, ועוד אחד. רוב המשתתפים הם בעלי מקצועות חופשיים ואנשי הייטק שרגילים לשבת ולעייין גם בדברים כבדים, אבל בכל זאת לא הצליחו להחזיק מעמד, עוד אחד ועוד אחד", הוא מחייך בעגמה, "נפלו קרבן למסכת המאתגרת".

"היה לנו משתתף אחד", הוא מתאר בעגמומיות, "שבאמת היה מסור מאוד. הוא אהב מאוד ללמוד, וגם תמיד הגיע בדיוק בזמן. כינינו אותו ה'שעון של השיעור'. היה ערב אחד שבו חיתן את בנו, ברור שהוא לא הגיע, אבל לתדהמתנו הוא התקשר מהאולם והשתתף בשיעור למשך עשר דקות דרך הטלפון. תאר לך. עכשיו הוא הפסיק להגיע. מגיד השיעור שלנו התקשר אליו לשאול מה קרה. הוא אמר לו בהתחלה שאינו חש בטוב. אחרי שהיעדרות המשיכה הוא הודה לו מה הסיבה והסביר שהוא התחיל להירדם בשיעורים ומרגיש רע שהוא מבזה את השיעור ואת התורה כשהוא נרדם מול הגמרא, וגם זה גם גורם נזק לאחרים שהדבר הזה עלול להשרות בהם רפיון, לכן החליט למנוע את ביוזי התורה - להפסיק להגיע עד שירגיש שיכול לשוב במלוא כוחו לשיעור.

"מגיד השיעור ניסה לשכנע אותו לחזור, אבל לא הצליח. הוא, כמו שאתה כבר מבין, עקשן. מגיד השיעור הוא חסיד של אחת החסידויות בבני ברק, הוא לקח אותו עמו לרבי שלו, שחיק אותו ואמר לו שגם אם הוא נרדם זה עניין גדול להיות נוכח בשיעור, ובידך אותו שבזכות מסירות הנפש שלו להגיע, הוא גם לא יירדם. הוא אכן חזר לשיעור ואני חייב לציין שהברכה של האדמו"ר אכן פועלת עליו, הוא כבר לא נרדם ודווקא משתתף בערנות ראויה לציון, מה שאני לא יכול להגיד על עצמי...".

המסכתות אין כמעט פרשנים תלמודיים. בספר 'חסידים', מספרי היסוד הקדמוניים של חכמי אשכנז, ממליץ רבי יהודה החסיד, ללמוד קודם כל את סדרי הש"ס הנוהגים למעשה, כדי שידעו כיצד לנהוג, ולא ללמוד 'קדשים' עד לאחר שאדם בקי בכל שאר הנושאים. כנראה שמעטים יכולים היו להעיד על עצמם שהם בקיאים בשלושת סדרי הש"ס האחרים, והעסק בסדר קדשים הלך ונזנח, עד שסדר שלם בתלמוד הירושלמי הלך לאיבוד ונעלם, ומדובר כמובן בסדר הזה: קדשים.

מסורת 'אי הלימוד' של סדר קדשים, המשיכה לדורות בעולם הישיבות, בו התקבע סדר קדשים אינו נכלל בין המסכתות הנלמדות על ידי צעירים. גם באם הישיבות הליטאיות - ישיבת וואלוז'ין, לא

שעליו מלבד המסכת האחרונה "אין שום גמרא שבעולם", כפי עדותו של גדול פרשני הש"ס, רש"י הקדוש. אף על פי כן זכה סדר קדשים וגם על המסכתות הנוגעות לדיני בית המקדש ואשר אין להן שייכות הלכה למעשה בזמן הזה, הרי שחכמי ישראל האמוראים עסקו בו וחברו עליו תשע מסכתות גדולות ורחבות. הן חכמי בבל כתבו עליו את מסכתותיהם בתלמוד הבבלי, וגם חכמי ישראל שבארץ ישראל כתבו עליו מסכתות בתלמוד הירושלמי. "תלמידי חכמים העוסקין בהלכות עבודה בכל מקום מעלה עליהן הכתוב כאילו מקריבין אותן בבית המקדש", מנמק זאת רש"י הקדוש (בבא מציעא קיד, ב).

אך אם האמוראים היו עדיין קרובים לבניין הבית וזיכרון עמידתו בפארו עדיין היה שמור בליבם, לא כן חכמי ישראל שלאחר מכן. על

הסדר שהלך לאיבוד

משישה סדרי הש"ס, דומה סדר קדשים הוא הקשה שבכולם והמפליא שבכולם. הפלא העיקרי הוא בשל העובדה שחכמי הגמרא אכן עסקו בענייניו ואף חיברו עליו גמרא - בשונה למשל מסדר זרעים שאין עליו תלמוד בבלי משום שאינו הלכה למעשה, ומסדר טהרות

מודעה

כי בעת שתלמידים ביקשו לעבור לישיבות מבית בריסק בהן לומדים את מסכת זבחים, דחה זאת כשהוא מצטט את הפסוק אותו אמר פרעה לעם ישראל שביקשו לצאת ממצרים: "נרפים אתם נרפים, על כן אתם אומרים נלכה נזבחה". עם זאת, הוא עצמו נהג, בעיקר בתקופת בין הזמנים, לעסוק במשך ימים ארוכים בקדשים ובעיקר במסכת זבחים. "עם הפרק השני של מסכת זבחים אני רוצה לעלות לשמים. זה הפרק 'שלי' ואותו אני מבקש להציג בפני בית דין של מעלה", התבטא פעם.

במשך הדורות הפך אפוא סדר קדשים לספר תורה המונח בקרן זוית שמתי מעט מתעניינים בו, מתי מעט ממפרשי הש"ס כתבו עליו את חיבוריהם וגם מי שרצה ללמודו לא מצא לו ספרים ופירושים שיסייעו לו לפענח את צפונותיו ולהיות לו לעזר. קשה מאוד, למי שחי בגלות ובית המקדש אינו עומד ניצב בהדרו הירושלים, להיכנס לעולם שבו אדם שנדבה עליו רוחו נודב לו טלה לקרבן עולה, או אדם שחטא בוחר לו עז נקבה ועולה עמה לירושלים. עולם שבו כהן מקריב קרבן בסדר מדויק לפרטיו, שוחט, מקבל את דם הקרבן, מוליך אותו למזבח, נותן את הדם באצבעו על המזבח, שופך את שירי הדם במיקום מפורט ומדויק וכן הלאה.

"גם מי שלא פתח מעולם מסכת מסדר קדשים", אומר לי חיים ארליך, גם הוא מלומדי הדף היומי המתמודד בגבורה עם המסכת, "יכול לטעום קצת מהטעם השונה והלא פשוט של המסכת הזו בתפילות שונות, למשל ב'איזהו מקומן של זבחים' הנאמר בתחילת התפילה, או בסדר העבודה של הכהן הגדול ביום כיפור אותו אומר כל אחד ואחד מאתנו בתפילת מוסף של יום הכיפורים. או אז כולנו שרים בקול גדול: 'וכך היה אומר, אחת ואחת, אחת ושתיים'. אלו הם רגעים נשגבים, אבל עם יד על הלב, מי מאתנו מבין ויכול לחזור מה בדיוק נעשה שם?

**"כאשר אנו
ניגשים ללימוד
סדר קדשים
אנו במילים
אחרות ניגשים
אל היכלו של
הקדוש ברוך
הוא. צריך
להבין שלימוד
סדר קדשים
טומן בחובו
קרבה מיוחדת
לקב"ה היות
והוא קירב את
עם ישראל
אליו באמצעות
עבודת
הקרבנות"**

למדו את הסדר הזה. וכך מסופר על אחד מגדולי ישראל, הגאון רבי יצחק אלחנן ספקטור, שבימי לימודיו בישיבה נקלע לביתו של רב, ומצא שם מסכת מסדר קדשים, שלא הייתה מוכרת לו, מאחר שלא ראה אותה מעולם בישיבה. הוא החל להגות בה ונשאר בביתו של הרב עד שסיים את המסכת. גם כיום המסורת הישיבתית נשמרת ובעולם הישיבות אין לומדים את המסכתות הללו. על מרן הגרא"מ שך צוץ"ל מסופר

מודעה

התדלדלה מאוד! יש שיעורים שאף נסגרו עד שתחלוף סערת הקדשים.

"זה אתגר מורכב", מסביר הרה"ג רבי זלמן קורן, מגדולי תלמידי החכמים של ירושלים שעסק רבות בנושא המקדש וחיבר שורת ספרים בנושא, "אי אפשר לומר שלימוד סדר קדשים דומה ללימוד שאר הסדרים. במקום שבו הנושא הוא צורת המקדש, אפשר אולי להמחיש את הדברים, אבל קשה למצוא את הקשר בין צורת המקדש לסוגיה הדנה בשאלה אילו מחשבות מפגלות בהקרבת קרבנות. הסדר דן בנושא שלא מגיעים אליו באופן יומיומי, הוא רחוק ממערכות המושגים שלנו, ולא כל מגיד שיעור מסוגל לקרב לאנשים גם דברים שרחוקים מהם. זה האתגר פה ואין תשובה כללית שיכולה לעזור. צריך פה את מגיד השיעור שיש לו את הכישרון לעשות זאת".

יש מגידי שיעורים המתמודדים עם הקושי ומציעים דרכים לפתור את הקשיים. אחד מהם, מבכירי מגידי השיעורים בדף היומי המוסר שיעור ב'קול הדף', הוא הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי. "התופעה מוכרת", הוא אומר, "לימוד קדשים הוא קשה, זה חומר מורכב. הגאון רבי שמואל חרקווער זצ"ל אמר שאי אפשר להבין דף אחד של קדשים אם לא לומדים תחילה את כל המסכת, והוסיף בשם חמיו, שכדי להבין היטב מסכת אחת צריך ללמוד תחילה חמש שנים של קדשים. זו משימה כבירה, ללא ספק.

"לכן לפני שהתחלנו את סדר קדשים נתתי דברי חיזוק אודות המסכתות שלפנינו. צריך להבין ולהכיר את הייחודיות והקדושה שבלימוד המסכת, לתת חיזוק כדי שהלומד יבין שאמנם האתגר לא פשוט אבל יש שכר לעמל הזה. הרבי מקוצק

**הוא לקח
אותו עמו
לרבי שלו,
שחיזק
אותו ואמר
לו שגם אם
הוא נרדם
זה עניין
גדול להיות
נוכח
בשיעור,
ובירך אותו
שבזכות
מסירות
הנפש שלו
להגיע
הוא גם לא
יירדם**

עכשיו תארו לכם מה שעושים לומדי הדף היומי, יום אחרי יום חודשים ארוכים, לומדים פרטים אלה ועוד פרטים שאנו לא נפגשים בהם ביום יום, וקשה לנו לדמיין אותם. וזאת בלי הנעימה המופלאה של 'אחת ואחת, אחת ושתיים'."

מאז חידש גאון ישראל רבי מאיר שפירא זצוק"ל את לימוד הדף היומי, הפכו - אולי לראשונה בהיסטוריה - מסכתות סדר קדשים למסכתות אותן לומדים המוני בית ישראל. מה שלא עושים בחורי הישיבות, עושים בעלי הבתים קשי היום והפרנסה. "כשאני לומד מסכתות אחרות", אומר לי הלומד חיים כהנא, "יש אגדות פה ושם, סיפורים, דברי השקפה ודברים נעימים המושכים את הלב - כאן אני הולך לאיבוד בפרטים ודרשות של פסוקים שקשה לי להחזיק ראש, ואין באופק משהו קל לנשמה, השקפות ודברים שאפשר לקחת הביתה ולצטט לילדים בשולחן השבת. אני מרגיש צחיחות, ואני עוד כהן". וכך השיעורים מתרוננים מתלמידיהם, עוד אחד נושר ועוד אחד, והשיעורים מצטמקים לחצי שיעור, לשליש ולרביעי. אחד הארגונים העוסקים בהפצת לימוד הדף היומי ערך סקר בין מגידי שיעורים מה קרה בעקבות לימוד מסכת זבחים עם כמות הלומדים, והתוצאות עגומות: אצל 21% מכלל מגידי השיעורים כמות הלומדים פחתה, אצל 22 אחוז נוספים כמות הלומדים

מודעה

התורה וטהרת הלב ללימוד קדשים".
גם הגאון רבי חיים פיינשטיין, ראש ישיבת בית יהודא, דיבר על הנושא בפתיחת 'סדר קדשים' והדגיש את הצורך להכין את הלב ללימוד הזה: "כאשר אנו ניגשים ללימוד סדר קדשים", אמר, "אנו במילים אחרות – ניגשים אל היכלו של הקדוש ברוך הוא. צריך להבין שלימוד סדר קדשים טומן בחובו קירבה מיוחדת לקב"ה היות והוא קירב את עם ישראל אליו באמצעות עבודת הקרבנות. זוהי קירבה וקדושה מיוחדות... כאשר לומדים סדר קדשים בו יש את כל שורשי עבודת השם, מדובר בהקרבת קרבנות ממש. כדי לחוש את התחושה המרוממת של הקרבת הקרבנות צריך הן לעסוק בלימוד קדשים בעצמותו והן להקדים לכל לומד הקדמה של התבוננות כדי להבין במה עוסקים. לימוד זה דורש טהרה מיוחדת, כפי שכתוב שתינוק שאך מתחיל את תלמודו, מתחיל מלימוד הקרבנות כדי ש'יבואו טהורים ויתעסקו בטהרות'. כלומר, זהו לימוד שטהרה מיוחדת הוא דורש. על מנת להפיק ממנו את המרב יש צורך בטהרת הנפש ובזיכוכה באמצעות לימוד מוסר והתבוננות מיוחדת".

"נכון, קשה ללמוד קדשים", אומר הרב קובלסקי, "מי שיגיד לך שזה קל כמו מסכתות אחרות, משקר. הדברים קשים להבנה ואחר כך צריך לשנן שוב ושוב עד שזה נקלט. אבל אני אומר למי שנמצא על סף נשירה מהשיעור, לא להיכנע, לא להישבר. יש בן

ל"א כל
מגיד שיעור
מסוגל לקרב
לאנשים
גם דברים
שרחוקים
מהם. זה
האתגר פה
ואין תשובה
כללית
שיכולה
לעזור. צריך
פה את מגיד
השיעור
שיש לו את
הכישרון
לעשות
זאת"

אמר שלימוד סדר קדשים מטהר את המחשבה, בעל 'חידושי הרי"ם' מגור אמר שכדי ללמוד סדר קדשים צריך מחשבות טהורות. צריך להתכונן ללימוד הזה כדבעי. גם חובה ללמוד הרבה חומש ורש"י על התורה של הפרשות הנוגעות לקרבנות, לפני שמתחילים בלימוד המסכת. אצל החסידים נהוג לומר 'די הכנה צו די מצווה איז גרעסער פון די מצווה אליין' (-) ההכנה למצווה גדולה מקיום המצווה עצמה) ופה יש להתכונן בלימוד

מודעה

הישיבות הסדר עדיין לא מוכר, אבל שינוי מסוים והתעוררות ללימוד סדר קדשים בין תלמידי החכמים הוביל מרן החפץ חיים זי"ע בדור שלפני השואה. הוא עורר מאוד את לימוד סדר קדשים ועבודת הקרבנות בדור האחרון, הוציא לאור ספרי ליקוטי הלכות שערך לסדר זה, כתב פירוש ל'תורת כהנים', וייסד כולל מיוחד לאברכים בני עליה ללימוד סדר קדשים. הוא גם עודד את חתנו הגאון רבי אהרן כהן לחבר את ספר 'עבודת הקרבנות', המשמש כספר הלכה לכהנים לקראת העבודה העתידית בבית המקדש.

החפץ חיים סבור היה שדורנו, דור 'עקבתא דמשיחא' טרם בוא המשיח, מסוגל וזקוק ביותר לעסוק בסדר קדשים. הוא עצמו בתור כהן ביקש ללמוד את הלכות המקדש, מקווה ומייחל שיהפכו עוד בימי חייו הלכה למעשה, ועודד גם את תלמידי החכמים לעסוק בהן. הוא גם כתב בספרו שעצם הלימוד בהלכות הללו מקרב את בוא המשיח. וכך בדור שלפני השואה החלו האחרונים שבים ומפרסמים חידושיהם למסכתות שבסדר זה, ביניהם גם הגה"ק ה'שפת אמת', הגאון רבי יצחק מינקובסקי אב"ד קרלין ובעל 'קרן אורה' ועוד מגדולי ישראל.

אחד מהדמויות עליהן השפיע ועודד ללימוד סדר קדשים הוא מרן הגרי"ז מבריסק, שאימץ את הלימוד של סדר קדשים כלימוד כמעט בלעדי. היה זה כאשר הגרי"ז היה עדיין אברך צעיר לימים והתלווה לאביו הגאון רבי חיים מבריסק שעלה לביתו של החפץ חיים לדון בענייני השעה. בבוקרו של אותו יום השתתפו השלושה בתפילת שחרית, והגאון רבי חיים מבריסק האריך כדרכו בתפילה. בינתיים שוחח החפץ חיים עם הגרי"ז ושאל אותו מה הוא לומד, והשיב הגרי"ז: "כרגע אני לומד קדשים". אמר לו החפץ חיים, "נאמר בספר חסידים, שמי שמתעסק בחלק מהתורה שאין לו לומדים אחרים נעשה בעל הבית על החלק הזה, וכל מי שיצטרך ללמוד חלק זה בעתיד, יזדקק לו". הגאון הצעיר ראה בכך הוראה ומאז הקדיש את עצמו ללימוד בעיקר סדר זה. מאז אכן היה הרב מבריסק ל'בעל הבית על סדר קדשים' לפחות בעולם הישיבות.

אחד הארגונים

העוסק

בהפצת לימוד

דף היומי ערך

סקר בין מגידי

שיעורים מה

קרה בעקבות

לימוד מסכת

זבחים בנוגע

לכמות

הלומדים,

והתוצאות

עגומות:

אצל 21%

מכלל מגידי

השיעורים

כמות

הלומדים

פחתה

אדם שיש לו יעד לעלות אלף מדרגות והוא עלה 600 מדרגות, קשה לו, אז עכשיו יירד כל הדרך חזרה למטה? צלחנו ביחד את הסדרים עד כה, בואו נמשיך עוד קצת. אחר כך יהיה הרבה יותר קל, וסיפוק עצום. לא קל לסיים את הש"ס כל שבע שנים אבל הסיפוק עצום, אני לא חושב שאפשר להחליף את תחושת הסיפוק הזו בשום הון שבעולם.

"ובכל אופן ועדיין על אף הקושי", הוא אומר, "צריך למצוא דרכים להקל. קודם כל, הרבה תלוי במגיד השיעור. אם מגיד השיעור לא לטעמן, יש אחרים. כשאני הייתי צעיר והתחלתי לתת שיעורים היה את הגאון רבי מיכל זילבר שנחשב גדול מגידי השיעורים. היה הוא ורק הוא, אבל היום בלי עין הרע יש רבים, בכל השפות. יש מי שאוהב אידיש טבריינית, יש מי שאוהב באנגלית, כל אחד יכול למצוא מגיד שיעור מתאים. ועוד משהו", ממליץ הרב קובלסקי, "כדאי להשתמש באמצעי המחשה. יש כיום הרבה אמצעי המחשה לסדר קדשים. 'מאורות הדף היומי' הוציאו לאור ספר עם תמונות ואיורים וכך גם עוד ארגונים רבים אחרים". גם הרב חיים דוד קובלסקי ראש ארגון 'מאורות הדף היומי' ממליץ לעשות שימוש במצגות והמחשות ולהחדיר ללב את חשיבות העיסוק בנושא בניין בית המקדש וסדרי העבודה.

גם הרב אשר ירט, מגיד שיעור בביתר עילית, מעיד על ההבדל הרב שעושים כלי ההמחשות והציורים על הלומדים. "זה עושה פלאים, כי זה מה שהדור שלנו זקוק לו", הוא אומר.

כאמור, סדר קדשים נזנח במשך הדורות ואומץ בחזרה באורח פלא בזכות לימוד הדף היומי. ועדיין אף שבמרבית

מודעה

מהמקובל בעולם הישיבות, אלא גם משום שלימוד קדשים אינו מקובל. למרות זאת, עדיין, תופעת 'בית בריסק' ותופעת לימוד הקדשים בישיבתה שנולדה ערב השואה היא תופעה יחידה במינה שלא הייתה קיימת כמוה מאז ימי האמוראים.

הרב קובלסקי מתרגש מהתופעה, רואה בה את פעמי המשיח ומצטט קטע מרתק ומעורר מחשבה אותו כתב הגאון רבי יהושע משה אהרונסון, שריד מימי השואה ואחד מגדולי רבני פתח תקווה, בספרו 'עלי מרורות': "טרם פרוץ השואה התרבו לומדי סדר קדשים. זכורני כי בשעתו רבות התפלאתי על גדולי הדור שעוזבים הלכות וסוגיות הצריכות לזמנם ולשעתם ומקדישים רוב זמנם וקביעות שיעוריהם לעסוק בסדר קדשים שהוא בבחינת הלכתא למשיחא.

"אמנם", הוא ממשיך וכותב, "כאשר נתרגשה השואה האיומה הבנתי כי נתן השי"ת בלב גדולי הדור לעסוק בהלכות אלו כדי להכין עצמם בפרטי פרטים של הלכות הקרבנות וקדשים. אישי ישראל קדושים וטהורים שעלו לרצון על מזבח קדושת שמו יתברך הכינו עצמם בעולות תמימות כל הלילה על מוקדה בכל זמן החשכות הנוראה של ימי השואה אש תמיד. את אלה המזבחות ערכתי, השם ינקום דמם".

"לימוד קדשים", חותם הרב קובלסקי, "אינו עוד לימוד. אתה קרוב לקדוש ברוך הוא, לקרבנות יש משמעות עמוקה. אם אתה מבין את המקום העליון שבו אתה נמצא כשאתה לומד קדשים, הכל כבר אפשרי. זה אתגר קשה, אבל אתגר שראוי וכדאי לעמוד בו. אנו לא מתייאשים מדרך ארוכה, אלא נמשיך בה עד לסיום הש"ס כולו".

יש בן אדם שיש לו יעד לעלות אלף מדרגות והוא עלה 600 מדרגות, קשה לו, אז עכשיו יירד כל הדרך בחזרה למטה? צלחנו ביחד את הסדרים עד בה, בואו נמשיך עוד קצת. אחר כך יהיה הרבה יותר קל וסיפוק עצום

לעיסוק הרב של בית בריסק בסדר קדשים, תרמה העובדה שמדובר בנושא רב דרשות המסתמך בכל הלכותיו על הפסוקים ללא שניתן בעצם להבין את טעם הדברים. אלו הלכות שאין בהן סברא או היגיון הקרוב לשכלם של בני אנוש, בניגוד למשל לדיני המשפט והחוק של דיני ממונות שמתבססים גם על סברות אנושיות. בבית בריסק מקובל לומר שלומדים 'מה כתוב' ולא לומדים 'למה כתוב'. העובדה הזו שבעצם מרחיקה לומדים מהשורה מתחושת שייכות להלכות סדר קדשים, הייתה בעיני הרב מבריסק יתרון גדול, כי אי אפשר לבוא ולחדש סברות לבד, הפלפל הישיבתי השכיח אינו תופס בו כי הכל הוא בגדר 'הלכה למשה מסיני', עניינים שנקבעו כי כך נקבעו, שאין בהם תפיסה אנושית. אלו עניינים רוחניים ועמוקים שאין לנו השגה בהם, אבל מעצם כך יכול היה בעיסוקו בסדר קדשים לפתח את שיטת הלימוד הבריסקאית עד חודו של תער.

הרב מבריסק הוא שקבע את הלימוד בקדשים בישיבתו וכך המשיכו בניו אחריו ונכדיו עד היום הזה. מי שמעוניין בעולם הישיבות ללמוד את סדר קדשים, הולך ללמוד בבריסק. גם נכדו של הגרי"ז הגר"ח פיינשטיין ציין זאת כשניסה לעודד לימוד קדשים: "לימוד הדרשות בקדשים הינו חוכמה עמוקה וניתן לפלפל בהן הרבה ודווקא בהן ניתן להגדיר הגדרות דקות ומורכבות".

הצלחה גדולה יותר יש לשיטת בריסק בקרב בני הישיבות של ארצות הברית, הרואים חובה לעצמם ללמוד שנה-שנתיים 'בבריסק', אך מרבית תלמידי הישיבות בישראל אינם עושים זאת, לא רק בגלל שיטת הלימוד של בית בריסק שונה